Gemeente Kerkrade

Nota van toelichting

Nummer.: 22Tl024	**Kerkrade,** 15 juni 2022

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 22Rb044

Onderwerp

Jaardocumenten 2021 Veiligheidsregio Zuid-Limburg en MCC

Beslispunten

1. Conform de bijgevoegde conceptbrief:
- een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de jaarstukken 2021 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg; en
- een neutrale zienswijze af te geven ten aanzien van het jaardocument 2021 van het Meld- en Coördinatie Centrum.

Inleiding

De gemeente Kerkrade participeert in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (hierna: VRZL). De VRZL is een gemeenschappelijk regeling van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg en één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. De VRZL is een hulpverleningsorganisatie en een netwerkorganisatie in één, die werkzaamheden uitvoert op het gebied van crisisbeheersing/rampenbestrijding en brandweerzorg.

Het Algemeen Bestuur van de VRZL zal in haar vergadering van 8 juli 2022 beslissen omtrent de vaststelling van de jaarstukken VRZL 2021. In diezelfde vergadering wordt er beslist omtrent vaststelling van de jaarstukken 2021 Meld- en Coördinatie Centrum (hierna MCC.) Conform de geldende regeling wordt de raden van de deelnemende gemeenten de mogelijkheid geboden om een zienswijze in te dienen met betrekking tot die jaarstukken. Deze zullen door het Algemeen Bestuur van de VRZL worden meegewogen bij de besluitvorming rond vaststelling van de jaarstukken.

<u>Samenvatting jaarstukken VRZL:</u>

De jaarstukken Veiligheidsregio Zuid-Limburg 2021 beschrijven een tweetal inhoudelijke programma's, te weten Crisisbeheersing & Rampenbestrijding en Brandweerzorg. Deze worden hieronder kort beschreven. Voor de volledige inhoud van de stukken wordt verwezen naar de bijlagen.

Vanaf dit jaar is de jaarrekening iets anders van opzet. In overleg met de deelnemende gemeenten is vanaf de begroting 2021 ervoor gekozen om het programma "Ondersteuning" niet meer separaat op te nemen. Ondersteuning blijft wel zichtbaar in de begroting als "overhead."

Programma 1: Crisisbeheersing en Rampenbestrijding
Crisisbeheersing en rampenbestrijding heeft betrekking op het voorkomen, beperken en managen van incidenten voor de openbare orde en veiligheid. Het gaat om de beheersing van risico's en de gezamenlijke voorbereiding op mogelijke incidenten. Ook de multidisciplinaire voorbereiding van de coördinatie als incidenten zich voordoen valt onder dit programma.
Het programma bestaat uit een tweetal onderdelen, te weten Voorbereiding en coördinatie (met o.a. de onderdelen Bevolkingszorg & evenementen, Multidisciplinaire risicobeheersing, Communicatie en

Operationele voorbereiding als clusters van activiteiten) en Geneeskundige hulpverlening (hierna: GHOR, met o.a. Planvorming en professionaliteit, Risicobeheersing en Kwaliteitszorg als clusters van activiteiten.)

Het onderdeel Voorbereiding en coördinatie is belast met coördinatie, afstemming, facilitering, regievoering en het stimuleren van multidisciplinaire samenwerking. Het onderdeel GHOR is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij grote incidenten en met de advisering daarover aan overheden en organisaties op dit gebied.

Doelstellingen voor het onderdeel Voorbereiding en coördinatie in 2021 waren o.a.:
- uitvoering geven aan de kaders die uit het in 2020 vastgestelde meerjarenbeleidsplan volgen;
- het invullen en implementeren van de "Handreiking aanpak evenementen Zuid-Limburg"
- het verder door ontwikkelen van vakbekwaamheid van functionarissen in de multidisciplinaire crisisorganisatie

De doelstellingen van het onderdeel GHOR waren gelegen in het realiseren van een naadloze opschaling van dagelijkse naar grootschalige medische hulpverlening, het bevorderen dat betrokken organisaties als een samenhangende zorgketen kunnen optreden, zodat slachtoffers de best mogelijke zorg krijgen. Dit alles met als doel slachtoffers zo goed mogelijk te helpen en (blijvende) gezondheidsschade te vermijden, danwel te minimaliseren. Daarnaast was het doel dat de GHOR een belangrijke rol in de vertaling van de in het provinciaal risicoprofiel genoemde risico's naar de geneeskundige keten vervult.

Zowel COVID-19 als de hoogwaterramp hebben een wissel getrokken op de medewerkers van de VRZL. Medewerkers van het programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding hebben ook in 2021 weer geparticipeerd in de "dedicated sectie bevolkingszorg", zoals die voor COVID-19 was opgetuigd. Bij de hoogwater crisis hebben medewerkers een bijdrage aan de sectie Bevolkingszorg geleverd en de belangrijke liaisonfunctie richting getroffen gemeenten vervuld.

Desondanks heeft de VRZL ook in 2021 weer een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan haar core-business, het voorbereiden op crises en organiseren van leiding en coördinatie als het er op aan komt. Zo zijn in 2021 alle GRIP incidenten geëvalueerd en is er gewerkt aan het omzetten van de verbeterpunten van de incidenten uit 2020 en 2021. Daarnaast zijn met de verbetering van de C2000 dekking op het Chemelot terrein en de ingebruikname van een gezamenlijk droneteam met de bedrijfsbrandweer van Chemelot stappen gezet voor een efficiënte invulling van de samenwerking. Ook is het, ondanks de beperkingen die COVID-19 opleverde, grotendeels gelukt om de oefenkalender te realiseren. Verder is er op het vlak van planvorming gewerkt aan het onderhoud van o.a. rampenbestrijdingsplannen, multidisciplinaire inzetkaarten en bereikbaarheidskaarten. Tenslotte zijn er in het kader van informatiemanagement vervolgstappen in het vormgeven van een Veiligheidsinformatiecentrum.

Programma 2: Brandweerzorg
Brandweerzorg heeft betrekking op het verhogen van de veiligheid door het verbeteren van inzicht in risico's, door voorlichting en door snelle en relevante interventies op het moment dat zich toch branden of crises voordoen. De doelstellingen en activiteiten in het kader van het programma Brandweerzorg zijn gelegen in het bestrijden van brand en andere incidenten, het dragen van zorg voor redding van mens en dier, het verkleinen van gevolgen van brand en andere ongevallen en het verkleinen van risico's op branden en incidenten.

De belangrijkste taken van dit programma zijn gelegen binnen de thema's incidentbestrijding, vakbekwaamheid, risicobeheersing, meldkamer en kaderstelling.

Doelstellingen van het programma Brandweerzorg in 2021 waren o.a.:
- het leveren van de noodzakelijke operationele prestaties op het gebied van brandweerzorg;
- uitvoering geven aan de implementatie van de Omgevingswet;
- het doorlopend actualiseren en operationaliseren van inzicht in risico's;
- implementatie van een nieuw dekkingsplan;

- het wegwerken van ontstane achterstanden binnen het thema “vakbekwaamheid”;
- het voldoen aan een aantal uitgangspunten, die zijn geformuleerd ten aanzien van de repressieve organisatie en de paraatheid.

Zoals eerder vermeld, hebben zowel COVID-19 als de hoogwaterramp hebben een wissel getrokken op het programma Brandweerzorg. COVID-19 zorgde voor uitdagingen op het vlak van het borgen van de paraatheid en het kunnen oefenen/bijscholen van het brandweerpersoneel, maar desondanks is dit goed gelukt. Ook de massale en langdurige inzet tijdens de hoogwaterramp heeft grote impact gehad.

De medewerkers van het programma Brandweerzorg zijn in 2021 ingezet bij de bestrijding van 5352 incidenten, waarvan er 411 in Kerkrade plaats hebben gevonden. In het kader van vakbekwaamheid zijn nieuwe brandweermensen sneller opgeleid, is er een nieuwe klas brandweerinstructeurs gekomen en zijn – naast de reguliere oefeningen – projecten uitgevoerd als bijscholing voor alle brandweerchauffeurs, voor spoorwegincidenten, voor werken met hoogteverschillen, bijscholing van de nieuwe basisprincipes voor brandbestrijding en bijscholing voor brandweerofficieren. Daarnaast is het centrum voor Vakmanschap in Margraten van groot onderhoud voorzien, waardoor er weer een toekomstbestendig opleidings- en oefencentrum staat dat voldoet aan alle eisen en de laatste stand der techniek. In het kader van het thema risicobeheersing hebben 2239 werkzaamheden plaats gevonden. Deze bestonden o.a. uit diverse vormen van advisering (o.a. over vergunningen, externe veiligheid, evenementen) voorlichting, het uitvoeren van diverse controles (o.a. handhaving, evenementen en BRZO-bedrijven) en participatie in diverse werk- en klankbordgroepen.

<u>Samenvatting jaarstukken MCC:</u>

Het MCC is het coördinatiecentrum voor de spoedeisende hulpverlening. In het MCC is de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg gehuisvest, waar 24 uur per dag door brandweer, politie en ambulancezorg intensief wordt samengewerkt om de juiste hulp op de juiste tijd op de juiste plaats te krijgen. Daarnaast is het Regionaal Servicecentrum van de politie eenheid Limburg en het Veiligheidsbureau van de VRZL ondergebracht in het MCC.
In geval van een ramp of crisis/calamiteit wordt de crisisbestrijding aangestuurd vanuit het MCC. De daarbij betrokken kernfuncties en de bijbehorende actiecentra zijn daar onder één dak gerealiseerd, zodat een optimale en integrale afstemming plaats kan vinden van alle processen rondom melding en alarmering, op- en afschaling, informatiemanagement en leiding en coördinatie.

Het MCC kent een aantal eigenaren: de 16 deelnemende gemeenten, de Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid Limburg, de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de politie. In de overeenkomst MCC is vastgelegd dat het MCC zal worden geëxploiteerd onder gezamenlijk eigendom, risico en beheer van alle deelnemende partners. De penvoering/administratie wordt uitgevoerd door de Politie.

Het MCC had voor 2021 de volgende doelstellingen geformuleerd:
- Het huisvesten van een gemeenschappelijke meldkamer en servicecentrum;
- Vanuit een centrale plek op proactieve wijze voorbereiden van de aanpak van crises en rampen;
- Het vanuit een centrale plek coördineren van crises en rampen.

In het kader van het traject ‘doorontwikkeling Meldkamer Limburg 2018-2020’ was er aandacht voor het door ontwikkelen van de samenwerking van de drie kolommen binnen de meldkamer Limburg.

<u>Overzicht financiën:</u>

In het onderstaande volgt een overzicht van de financiële implicaties van zowel de jaarstukken van de VRZL als die van het MCC, in relatie tot de begroting 2021 van de gemeente Kerkrade.

Jaarstukken VRZL:

De VRZL heeft in 2020 in het kader van de bestrijding en beheersing van COVID-19 en de hoogwaterramp incidentele meerkosten gemaakt ter grootte van €1.200.000,-.
Eenzelfde bedrag is als vordering op de Rijksoverheid in de concept-jaarrekening opgenomen. Verwacht wordt dat dit bedrag van Rijkswege wordt vergoed en dat deze incidentele meerkosten dus niet ten laste van de deelnemende gemeenten komen.

Het structurele begrotingssaldo 2021 bedraagt €499.000,- negatief. (Dit bedroeg in 2020 nog €377.000,- positief.) Dit negatieve structurele begrotingssaldo is het gevolg van het door het algemeen bestuur van de VRZL aangenomen voorstel om tot een juiste waardering en verwerking van de voorziening FLO in de jaarrekening 2021 te komen. Dit voorstel heeft ertoe geleid dat er jaarlijks structureel €560.000,- wordt gedoteerd aan de voorziening FLO. Onderdeel van dit voorstel was het gewenste uitgangspunt dat de gemeentelijke bijdrage als gevolg daarvan niet zou stijgen. Deze structurele last zal de VRZL vooralsnog op moeten vangen vanuit de eigen exploitatie. Wel wordt periodiek bekeken of dat in de toekomst een reëel scenario blijft. In 2021 heeft de VRZL deze structurele extra dotatie deels nog op kunnen vangen door met name incidentele meevallers. Doordat in 2021 een structurele last is gedekt door incidentele meevallers sluit de VRZL het boekjaar 2021 dus af met het genoemde structureel begrotingssaldo van €499.000,- negatief. Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat dit structurele negatieve begrotingssaldo niet automatisch betekent dat een meerjarig negatief resultaat van die omvang te verwachten valt. De term “structureel” zegt niets over het meerjarig financieel perspectief in de toekomst waar de deelnemende gemeenten voor aan de lat staan. Dat hangt immers ook af van totale (dus ook incidentele) inkomsten en uitgaven van de GR en eventuele stortingen in- dan wel onttrekkingen aan bestaande reserves.

In de concept-jaarrekening 2021 staat voor een bedrag ter grootte van €6.387.501,- aan risico’s opgenomen. De omvang van algemene reserves, die bedoeld zijn om dergelijke risico’s te mitigeren, was op 31 december 2021 echter beduidend lager dan het geraamde bedrag aan potentiële risico’s. Het weerstandsvermogen van de veiligheidsregio per 31 december 2021 wordt in de concept-jaarrekening dan ook als ruim onvoldoende aangemerkt.

Het resultaat van de programma's Crisbeheersing & Rampenbestrijding (exclusief onderdeel GHOR) en Brandweerzorg is € 139.849,- negatief en het resultaat van het onderdeel GHOR is €19.821,- positief. Het uiteindelijke exploitatieresultaat bedraagt daarmee €120.073,- negatief. De VRZL heeft als uitgangspunt dat positieve exploitatiesaldi terugvloeien naar de deelnemende gemeenten en dat tekorten door die deelnemende gemeenten worden gedragen. De VRZL doet ten aanzien van de jaarrekening 2021 het volgende voorstel voor resultaatbestemming:

1. Het negatieve resultaat van de programma's Crisbeheersing & Rampenbestrijding (exclusief onderdeel GHOR) en Brandweerzorg en het positieve resultaat van het onderdeel worden met elkaar verrekend.
2. Het daarna resterende eindresultaat van €120.073,- negatief wordt onttrokken uit de algemene reserve.

Dit voorstel tot resultaatbestemming heeft dus tot gevolg dat het over 2021 behaalde negatieve resultaat niet ten laste van de deelnemende gemeenten wordt gebracht.

Jaardocument MCC:
Er hebben in 2021 geen investeringen plaats gevonden.

Het exploitatieresultaat van het MCC bedraagt € 264.442,-- positief. Het MCC doet het voorstel tot resultaatbestemming om dit positieve exploitatieresultaat (overeenkomstig gemaakte afspraken) toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC.

Begroting Kerkrade 2021 en bijdrage aan de VRZL en MCC:

De totale bijdrage 2021 van de gemeente Kerkrade aan de VRZL en het MCC bestond uit:
- algemene bijdrage (incl. doorwerking index 2020 in 2021) € 3.099.978,-

- bijdrage GHOR (incl. doorwerking index 2019 in 2020) € 81.760,-
- bijdrage MCC € 9.760,-
- bijdrage Burgernet € 5.021,-
- bijdrage compensabele BTW € 897,-

TOTAAL: € 3.197.416,-

In de begroting 2021 van de gemeente Kerkrade was voor het taakveld Veiligheidsregio Zuid-Limburg (Brandweer Zuid-Limburg, GHOR, Bevolkingszorg, MCC, Burgernet en BTW-kosten) een bedrag van € 3.181.700,- opgenomen.

Met de vrijval in 2021 van een NTB-post over 2020 ter grootte van €14.000,- was er toch ruimte om dit verschil tussen geraamde en daadwerkelijke kosten op te vangen. Daarmee paste de daadwerkelijke bijdrage aan de VRZL voor 2021 nagenoeg binnen de beschikbare financiële middelen.

Doelstelling

Het aan het Algemeen Bestuur van de VRZL kenbaar maken van het gemeentelijk standpunt ten aanzien van de jaarstukken 2021 van de VRZL en het jaardocument 2021 van het MCC.

Argumenten

1.1 De documenten geven een goed overzicht van de financiën en de activiteiten in 2021.

1.2 De uiteindelijk gemeentelijke bijdrage paste (nagenoeg) binnen de beschikbare- c.q. daarvoor geraamde middelen.

1.3 De accountant zal naar verwachting een positieve verklaring omtrent de jaarstukken afgegeven (zie bijlage 1.)

1.4 Het afgeven van een positieve zienswijze ten aanzien van de jaarstukken VRZL 2021 en een neutrale zienswijze ten aanzien van het jaardocument MCC 2021 is de wenselijke weergave van het in te nemen standpunt ten aanzien van deze documenten.
De keuze om de zienswijze m.b.t. de jaarstukken VRZL 2021 als positief te verwoorden, is ingegeven door het feit dat ingestemd kan worden met de inhoud daarvan en weinig noemenswaardigs in negatieve zin valt op te merken. De keuze om de zienswijze m.b.t. het jaardocument MCC 2021 als neutraal te verwoorden, is ingegeven door feit dat er weliswaar ingestemd kan worden met de inhoud daarvan, maar het wel wenselijk is om de opmerking te maken dat verwacht wordt dat de omvang van het egalisatiefonds MCC – inclusief de bestaande afspraak om positieve resultaten aan dat fonds toe te voegen – tegen het licht gehouden wordt voordat het jaardocument MCC 2022 wordt vastgesteld.
Aanleiding hiervoor is het volgende. Over de jaren 2018 tot en met 2021 was het exploitatieresultaat van het MCC steeds positief en werd er steeds voorgesteld om dit positieve resultaat (in totaal ongeveer €414.000,-) aan het egalisatiefonds toe te voegen. Per 31-12-2021 zit er een bedrag van ongeveer € 1,39 mln in dit egalisatiefonds. Dit bedrag is ten opzichte van de jaren 2018 (€1,11 mln), 2019 (€1,2 nln) en 2020 (€1,26 mln) gegroeid. Het oorspronkelijke doel van dit egalisatiefonds was om te borgen dat de bijdrage voor de aan het MCC deelnemende partners ongeveer gelijk zou blijven c.q. niet buitensporig zou stijgen. De bijdrage aan het MCC voor de deelnemende gemeenten is echter de afgelopen jaren nagenoeg gelijk gebleven. Om dat zo te houden is er niet netto ingeteerd op het egalisatiefonds en de omvang van dit fonds groeit dus nog steeds. Volledigheidshalve wordt wel nog opgemerkt dat de “eigendomsverhouding” van het egalisatiefonds ongeveer 58% van politie en 42% van de deelnemende gemeenten bedraagt. Bij de VRZL loopt er sinds vorig jaar een proces om de hoogte van het egalisatiefonds MCC - en daarmee dus wellicht ook impliciet een eventuele herorientatie op voornoemde bestaande afspraak - tegen het licht te houden. Het is de verwachting

dat dit proces tegen het einde van dit jaar wordt afgerond. Daarom wordt voorgesteld, in afwachting van de uitkomsten van dit proces, een neutrale zienswijze in te dienen.

Kanttekeningen

Niet van toepassing.

Financiën

Het Algemeen Bestuur van de VRZL kan op 8 juli 2022 de jaarrekeningen 2021 definitief vaststellen met inachtneming van de zienswijzen van de raden van de deelnemende gemeenten.
De vaststelling van de jaarrekeningen door het Algemeen Bestuur strekt de gemeenten tot een verplichte uitgave dan wel de Veiligheidsregio Zuid-Limburg tot een teruggave, voor zover van toepassing. Voor het overige wordt verwezen naar hetgeen staat vermeld in de paragraaf “Overzicht financiën” van het onderdeel “Inleiding.”

Communicatie

Zie “Uitvoering.”

Uitvoering
Na behandeling in de raadsvergadering van 22 juni 2022 wordt het Algemeen Bestuur van de VRZL schriftelijk bericht over de door de raad in te dienen zienswijze. Definitieve besluitvorming zal plaats vinden in de vergadering van het Algemeen bestuur van de VRZL van 8 juli aanstaande. Daarbij wordt opgemerkt dat iedere gemeente één stem heeft met daarboven één extra stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.

Gezondheid en Vitaliteit

Niet van toepassing.